SAK 28/2026

REGULERING AV FISKET ETTER ØYEPÅL I 2027

1 SAMMENDRAG

Øyepål er en bestand som fiskes i norsk sone, britisk sone og i EU-sonen i Nordsjøen. Bestanden er ikke felles forvaltet eller fordelt mellom Norge, Storbritannia og EU. Tradisjonelt har Norges kvote blitt fastsatt på grunnlag av 50 % av rådet fra ICES. I flere år frem til 2021 byttet Norge til seg øyepålkvote i EU-sonen, som ble fisket i det som nå er britisk sone i Nordsjøen. Etter brexit har Norge ikke fått byttet til seg øyepålkvoter i britisk sone.

Øyepål er en kortlevd torskefisk som lever på dyp mellom 50 og 250 meter. Rekrutteringen varierer sterkt og påvirker både gyte- og totalbiomassen. Variasjoner i rekrutteringen har derfor umiddelbar effekt på bestandsutviklingen. ICES gir råd med grunnlag i MSY-tilnærming for perioden 1. november til 31. oktober følgende år.

ICES anbefaler med utgangspunkt i MSY-tilnærmingen og føre-var vurderinger null fangst av øyepål i perioden 1. november 2026 – 31. oktober 2027.

Fisket etter øyepål utøves med småmasket trål på dypt vann langs Norskerenna, ofte i kombinasjon med fiske etter kolmule. Tradisjonelt har fisket vært regulert med utgangspunkt om å unngå uønsket bifangst og innblanding av andre arter, som kan være betydelig avhengig av tid og sted. Et direktefiske etter øyepål har de senere årene derfor kun vært tillatt i perioden fra og med 1. april til og med 31. oktober. Erfaringer tilsier at det er økt innblanding av sild og makrell ila. høsten. Resultatene fra en kartlegging gjennomført i perioden 2014 – 2019 er tilgjengelig i rapport fra Fiskeridirektoratet (2020): Artssammensetning og lengdefordeling i fisket med småmasket trål etter målartene øyepål og kolmule i perioden 2014-2019 (fiskeridir.no).

For å sikre bedre fangstseleksjon er det i fisket etter øyepål og kolmule i norske farvann som hovedregel påbudt å bruke sorteringsrist som sorterer ut større fisk enn målarten. Fartøy som er egnet, bemannet og utstyrt for produksjon av fisk til konsum er imidlertid unntatt fra påbudet under forutsetning av at konsumfisken tas vare på og at den landes og omsettes til konsum.

For perioden 1. november 2025 – 31. oktober 2026 anbefalte ICES, med utgangspunkt i MSY-tilnærmingen og føre-var-vurderinger, at det ikke skulle fiskes øyepål. Norske reguleringer ble utformet slik at det skulle være mulig å drive fiske etter andre arter enn øyepål med småmasket trål i NØS, dersom øyepål utgjorde liten del av fangsten.

Fiskeridirektøren foreslår at reguleringene i 2026 i all hovedsak blir videreført i 2027.

2 FISKET ETTER ØYEPÅL I 2025

På grunnlag av rådet fra ICES (nullfiske) ble det fastsatt et forbud mot å fiske direkte etter øyepål i norske farvann. Det ble fastsatt en bifangstkvote på 2 500 tonn for å legge til rette for at fartøyene kunne fiske med småmasket trål etter andre arter, til mel- og oljeproduksjon. Det var tillatt å ha inntil 25% øyepål som bifangst i enkelte fangster og inntil 15 % ved landing.

Totalt ble det fisket 1 716 tonn øyepål i 2025.

3 FISKET ETTER ØYEPÅL I 2026

ICES sin tilrådning for 2026 var også nullfiske etter øyepål. Reguleringsopplegget i 2025 ble derfor videreført i 2026.

Kvote- og fangstutviklingen de siste årene kommer frem i tabell 1. Som oversikten viser har det vært en betydelig reduksjon i uttaket av øyepål fra 2024.

Tabell 1: Oversikt over norske kvoter og fangster av øyepål i perioden 2014-2026

År	Kvoter (tonn)			Fangster (tonn)				Verdi (1000 kr)
	NØS	EU-sonen	Britisk sone	NØS	EU-sonen	Britisk sone	Totalt	Total
2014	108 000	15 000	-	10 798	8 047	-	18 845	32 212
2015	163 000	15 000	-	28 558	15 807	-	44 366	85 296
2016	195 000	15 000	-	21 353	15 006	-	36 359	94 602
2017	179 235	25 000	-	13 860	7 664	-	21 524	33 540
2018	75 978	15 000	-	12 841	12 666	-	25 506	65 342
2019	67 730	14 500	-	44 916	14 839	-	59 756	177 256
2020	83 553	14 500	-	48 977	14 784	-	63 761	192 480
2021	127 019	0	0	29 951	0	-	29 951	90 808
2022	59 137	0	0	14 514	0	-	14 514	42 335
2023	58 411	0	0	24 503	0	10	24 512	93 422
2024	10 292	0	0	2 256	0	-	2 256	8 668
2025	2 500	0	0	1 716	0	-	1 716	7 425
2026	2 500	0	0	59	0	1	60	357

Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 7. oktober 2026.

4 BESTANDSSITUASJONEN FOR ØYEPÅL

Øyepål er en kortlevd fisk. Rekrutteringen varierer sterkt og påvirker både gyte- og totalbiomassen. Variasjoner i rekrutteringen har derfor umiddelbar effekt på bestandsutviklingen.

ICES publiserte 9. oktober 2026 råd om totaluttaket av øyepål for perioden 1. november 2026 – 31. oktober 2027. ICES anbefaler med utgangspunkt i MSY-tilnærmingen og føre-var-vurderinger null fangst av øyepål.

Under er et utsnitt fra rådet som illustrerer bestandssituasjonen:

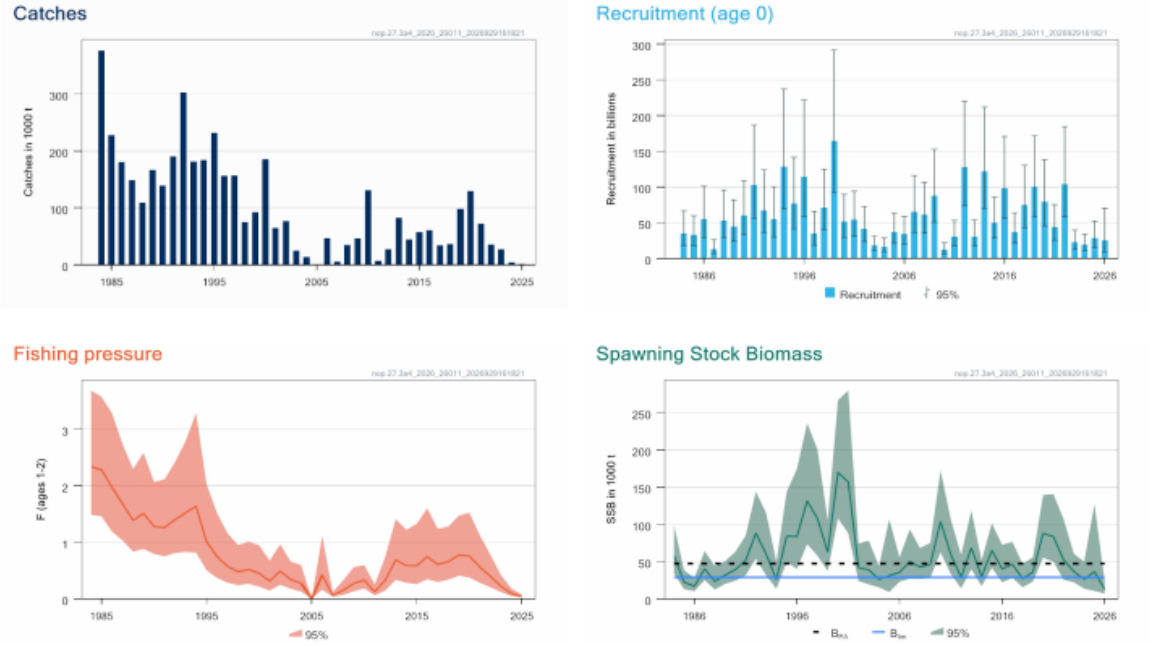

Figure 1 Norway pout in Subarea 4 and Division 3.a. Summary of the stock assessment. Spawning-stock biomass (SSB) is estimated at the beginning of quarter 4, and the recruitment is for quarter 3.

Bestandsstørrelsen varierer mye fra år til år på grunn av variabel rekruttering og et kort livsløp. I 2026 er gytebestanden beregnet til å være under B_{pa} og B_{lim}. Rådet om null fangst er et resultat av at SSB i fjerde kvartal i 2027 er beregnet til å være under B_{lim}, selv om det ikke blir fisket øyepål i 2027. Nedgangen i SSB er drevet av veldig lav rekruttering i 2023 - 2026.

5 FORSLAG TIL REGULERING AV FISKET ETTER ØYEPÅL I 2027

Reguleringen av øyepålfisket har historisk sett vært romslig og den fastsatte totalkvoten i årene før 2025 var ikke begrensende for fartøyenes fiske. Fangstene av øyepål de siste ti årene før 2025 var betydelig lavere enn den fastsatte norske totalkvoten. Innenfor totalkvoten ble fartøyenes fiske regulert med en kvoteenhet som ble justert i henhold til fisketakten.

Øyepålbestanden er en fellesbestand mellom Norge, EU og Storbritannia, men det er ingen felles forvaltning av bestanden. Tradisjonelt har Norge fastsatt en nasjonal kvote som tilsvarer 50 % av ICES-rådet.

I rådet for 2025 anbefalte ICES nullfangst av øyepål. Tilsvarende rådgivning ble gitt i 2026 og nå for 2027. På dette grunnlag mener Fiskeridirektoratet at reguleringsopplegget for 2026 i all hovedsak kan videreføres i 2027.

Fangststatistikken for 2026 viser at fangstene av øyepål er godt under det kvantumet som ble satt for å dekke bifangst av øyepål i annet fiske. Øyepålfangstene tas stort sett i og ved Norskerenna og inngår i et blandingsfiske der flere arter fiskes samtidig. Kolmule er den arten som det tas mest av i øyepålfisket, i kombinasjon med strømsild/vassild.

Basert på rådet fra ICES foreslår Fiskeridirektøren at det i 2027 fastsettes et forbud mot å fiske direkte etter øyepål. Det foreslås å fastsette en kvote på 1 000 tonn øyepål til dekning av bifangst av øyepål i andre fiskerier. Dette er en reduksjon fra 2 500 tonn som ble fastsatt i 2025 og 2026. Bakgrunnen for reduksjonen er at det i 2026 er landet kun 60 tonn øyepål per. 9. oktober som tilsier at bifangstkvoten kan settes på et lavere og mer realistisk nivå. Når det gjelder tillatt bifangst av øyepål bemerker direktoratet at selv om bifangsten jevnt over kan holdes på lavt nivå, kan det være variasjoner i de enkelte

hal. Derfor foreslås at bifangst av øyepål ikke skal overstige 25 % i de enkelte fangster og 15 % ved landing ved fiske etter andre arter.

Fiskeridirektoratet foreslår at det fastsettes et forbud mot direktefiske etter øyepål i 2027.

Fiskeridirektoratet foreslår at det fastsettes en kvote på 1 000 tonn øyepål i 2027 som utelukkende skal dekke fartøyenes bifangst av øyepål i andre fiskerier.

Fiskeridirektoratet foreslår at bifangst av øyepål ikke skal overstige 25 % i de enkelte fangster og 15 % ved landing ved fiske etter andre arter.